

Paca Sevilla, expulsada pel Bloc en oposar-se a atorgar el contracte de l'aigua a AVSA-Tyosa.

petició d'Aqualia podria arribar fins al Tribunal Suprem: “En realitat, volen un contracte nou, que incloga una indemnització i que n’actualitze els preus; l’oferta que ells van fer el 2008 recollia una previsió de consum que s’ha quedat en la meitat”, però demana una solució ràpida, atès que “la concessionària actual ja ha avisat que respecta la decisió judicial i que deixarà de prestar el servei”. No és descartable en absolut, com apunta Barber, que “es convoque un altre concurs pel qual es faça una adjudicació *ex novo*” o, fins i tot, “que l’Ajuntament preste aquest servei transitòriament”.

Sobre la polèmica concessió del 2008, Barber remarca que aleshores encara no era regidor, però afirma que el Bloc va unir-se al PP perquè “trojava que l’oferta d’Aguas de Valencia i Tyosa era la millor opció per als interessos del poble”.

Una opinió més benèvola que no la que expressa Andrés Ripoll, que n’era l’alcalde i ara exerceix de portaveu de l’oposició. “Encara em sorprèn que el Bloc arribara a aquella entesa amb el PP. No he deixat de pensar, en tot aquest temps, que degué haver-hi alguna mena de compensació, alguna que no conec

A. Ripoll: “Sospite que va haver-hi compensacions a persones del PP i al Bloc com a partit”

però que sospite que fou de caire personal, en el cas del PP, i cap al partit, en el del Bloc.” Encara més, Ripoll es demana si aquella posició del Bloc “no responia a una excusa per a fer fora Paca Sevilla, de qui volien desfer-se”. “Expulsar algú del teu partit sempre resulta impopular, i la negociació del contracte de l’aigua va servir per a accelerar-ho”, rebla.

Ripoll sabia que era “una concessió molt llaminera” i va actuar “amb una escrupolositat total per tal d’evitar que acabara als jutjats”, com ha passat. “En obrir les pliques va quedar clara quina era la millor oferta, però el Bloc ens va deixar en minoria i van estimar-se més de fer cas a un informe presentat pel PP, el de l’empresa que havien pagat.”

Pepa Narbó, la portaveu del Bloc al consistori en aquell moment i que ara ni tan sols en forma part, s’estima més de no parlar-ne gaire. “Una decisió plenària és sobirana. M’ha estranyat molt que els tribunals l’hagen esmenada”, es limita a comentar, alhora que nega que es tracte d’un cas de prevaricació i que Mayor visitara el municipi. “Jo mai no el vaig veure per ací”, remata.

Un funcionari del departament de contractació que va participar de manera molt i molt activa en el concurs assegura haver vist aquells dies “molt de tràfec a les dependències consistorials del Bloc”, però ignora si Mayor hi anava: “No conec aquest senyor, no sé quina cara té, podria haver passat cinc vegades davant meu i no haver-me’n adonat.”

Aquest tècnic sí que recorda bé, però, l’interès del PP i dels dos regidors del Bloc perquè AVSA-Tyosa en resultara l’adjudicatària. “El PP va encomanar un informe particular a l’empresa Altair, i el Bloc en va aportar un altre de signat pel regidor Baltasar Ripoll que, segons que deia, l’havien redactat tècnics que ells coneixien.” En canvi, l’informe de la mesa de contractació de què aquest funcionari formava part va resoldre l’expedient amb una baremació molt més bona per a l’empresa de Koplowitz. La sentència, “molt pedagògica”, li ha donat la raó, però ell es limita a felicitar-se perquè “hagen de passar vint anys més abans no es convoque el pròxim concurs”... Si el nou govern no opta per repetir-lo ara, és clar.

Victor Maceda

Corrents de fons

La vinculació entre Aguas de València i la política ve dels temps del blasquisme i ha perdurat fins avui. Un ex-alt directiu explica a EL TEMPS com es covaven aquestes relacions en el sector de les concessions, un sector on “cal pagar molts peatges”.

Que la factura de l’aigua puge o baixi sol ser un motiu de preocupació domèstica. Igualment, que una empresa o una altra en siga beneficiada, s’ha demostrat que té també interès polític. Es tracta d’una qüestió important, sens dubte, però de segur que la preocupació hídrica no tenia ni de lluny l’abast que va adquirir a partir de la segona meitat del segle XIX per als qui comandaven la ciutat. A poc a poc, s’obrien pas els avanços en infraestructures i les idees higienistes, i la ciutat es transformava. La ciutat, en definitiva, es modernitzava. A València, com a moltes altres urbs, fou durant la segona meitat del segle XIX que s’introduí la il·luminació de gas –i l’energia elèctrica, quaranta anys després–, s’empedranen els carrers, s’enderrocaren bona part de les muralles i s’implantà la incipient estructura ferroviària. També en matèria hídrica s’hi feren passes importants. L’any 1850 s’hi instal·là la primera xarxa d’aigua potable i es començà a potabilitzar l’aigua del Túria. L’objectiu era substituir les fonts públiques i els pous de les llars, que fins aleshores havien estat font de malalties

Eduardo Zaplana, durant una conferència de premsa l'any 2000. Aleshores, l'ex-president pretenia involucrar Aguas de València en la consolidació d'un grup mediàtic que li fora favorable.

i epidèmies periòdiques. Aquell primer intent d'establir un sistema de subministrament regulat degudament, però, no es va demostrar pas prou eficaç. Ni el tractament d'aigua no era adequat ni els dipòsits eren suficients. Fins al punt que, ja a final del segle XIX, Vicent Blasco Ibáñez incorporà la qüestió hídrica entre les seues reivindicacions. Fou en part gràcies a la influència

de Blasco que finalment l'ajuntament abordà la problemàtica en tota l'extensió. I l'any 1880, després del viatge a París d'una comissió de metges, enginyers i més tècnics per a prendre'n model, entrà a Aguas Potables y Mejoras de Valencia un nou soci industrial: l'empresa Lyonnais des Eaux (actual Suez). Aquest és l'origen d'Aguas de Valencia. Segons un bon coneixedor

de la història hídrica de València, "ja en l'època de Blasco Ibáñez hi havia molts treballadors *col·locats* per la seua proximitat amb el Partit d'Unió Republicana Autonomista (PURA)".

La connexió líquida. Avui, 132 anys després d'haver estat fundada, l'empresa privada Aguas de València s'ha convertit en destinació laboral de persones que mantenen vincles amb la política. Una repassada de la nòmina de treballadors deixa més o menys al descobert que persones pròximes al Partit Popular han trobar col·locació en els despatxos que la companyia té a l'avinguda Marqués del Túria. El cas més cridaner és, segurament, el de Víctor Campos. Campos fou vice-president del Consell i un dels homes de confiança de Francisco Camps, fins que l'abril del 2007 va anunciar que abandonava la política per raons personals. L'octubre d'aquell any, Aguas de València n'anunciava el fitxatge com a conseller, segons l'empresa perquè representava la "quota castellonenca" a l'òrgan gestor. El nomenament va arribar poc mesos abans d'esclatar el *cas Gürtel*, pel qual Víctor Campos fou finalment condemnat després d'admetre que havia rebut regals procedents de la trama.

El seu nom és el que té una vinculació més directa amb el Partit Popular. Tanmateix, la llista és més llarga. Hi ha, per exemple, Piluca Bertolín —actual esposa d'Esteban González Pons— com a directora de màrqueting. Si bé l'empresa assegura que Bertolín va arribar al càrrec "avalada per la seua trajectòria professional", des dels sindicats es va criticar la contractació com un cas d'"amiguisme" i recorden que aquella direcció ja era ocupada per una altra persona. L'empresa adueix que l'esposa de González Pons fou contractada, a final del 2011, per a publicar la revista *Agua* i que fins ara ha superat amb satisfacció les expectatives que hi havien posat. Més casos de gent pròxima al Partit Popular són Patricia Pastor Grau i Belén Moreno Esteban. La primera és neboda del vice-alcalde Alfonso Grau, a qui l'ex-president d'EMARSA, Enrique Crespo, ha involucrat per a beneficiar Aguas de València en la concessió del subministrament d'aigua a l'àrea

I el PSPV-PSOE va migpartir-se

Si l'adjudicació del contracte d'alta pressió del 2008 ha acabat amb polèmica, el naixement de l'empresa mixta Emivasa, que havia de gestionar el subministrament hídric de la ciutat de València a partir del 2002, no va resultar pas menys traumàtic. Fins aleshores era Aguas de Valencia, que se'n feia càrrec de manera exclusiva, però l'esgotament del contracte de 95 anys va obligar a renegociar-ne les condicions.

El PP i el PSPV-PSOE van acordar que el consistori s'hi incorporara amb un 20% de les participacions, però no per unanimitat: Ana Noguera, que era la portaveu del grup municipal socialista, desitjava que l'ajuntament disposara, pel cap baix, del 51% de les accions, una posició compartida amb el seu company de grup Juan Soto. Esquerra Unida, directament, en reclamava el 100%. El dia de l'aprovació al plenari, Noguera no hi acudí per tal de no trencar la disciplina de vot, cosa que, igualment, va significar l'inici de la seua fi al capdavant del grup municipal. Els regidors socialistes més crítics amb l'acord van rebre pressions del seu partit, i especialment del secretari de finances, Josep Maria Catalunya, sota l'argument que al darrere hi havia "coses que ningú no ha de preguntar i que ningú no ha de saber".

En el concurs per a veure quina empresa controlaria l'altre 80%, Aguas de Valencia, òbviament, va resultar escollida. D'aleshores ençà, el president del consorci és l'alcalde de la ciutat, però al consell d'administració són majoria els representants de la mercantil. L'Ajuntament de València en supervisa les tarifes i hi estableix un pla anual d'inversions.

V. M.

Victor Campos plegà de la política l'abril del 2007. L'octubre següent entrà en el consell d'administració d'Aguas de Valencia.

metropolitana de València (vegeu pàgines 17 i 18). Belén Moreno és filla de Lucía Eugenia Esteban, més coneguda per *Luchi* dins del PP. Luchi (a qui EL TEMPS va dedicar un reportatge el març del 2011) és presidenta del PP d'Abastos i una fervorosa seguidora de Rita Barberà i Francisco Camps. En aquest sentit, Belén no fa sinó seguir la petja de la seua progenitora quant a concessió de llocs de feina. Perquè Luchi ha ocupat —malgrat la seua nul·la capacitat tècnica i no tenir cap mena d'estudis universitaris— càrrecs en els consells d'administració de Radio Televisió Valenciana i de Bancaixa. Belén treballa al departament de comptabilitat d'Aguas. Potser es tracta, tot plegat, de casualitats. Però, en tot cas, fora una casualitat ben substantiva.

Reactivar un club. Si no són casuals, aquests exemples són un símptoma de l'estreta relació entre política i empresa en el curs del temps. La companyia —com qualsevol altra empresa vinculada al món de les concessions, diguem-ho clar— necessita els gestors públics tant com els gestors públics necessiten la companyia, i és en aquesta relació que es teixeixen comportaments poc exemplars. Al capdavant, són negocis en què hi ha en joc desenes de milions d'euros. La capacitat tècnica de les empreses concessionàries as-

pirants, òbviament, és importantíssim; però també ho és que atenguen les peticions que els arriben des de l'àmbit de la política. És, segons que reconeix una persona que va treballar en la més alta instància d'Aguas de València (i que prefereix mantenir-se en l'anonimat), un "peatge" que cal pagar en canvi del control d'un negoci.

I tot apunta que fou un d'aquests *peatges* que va dur Eugenio Calabuig a involucrar-se en el món del futbol. Fou l'abril del 2009, quan el club de Mestalla, després de la nefasta gestió de Juan Soler, s'abocava a la suspensió de pagaments. L'entitat havia estat *intervinguda* per Bancaixa, que n'era la principal creditora i un mes abans havia col·locat als llocs de decisió un home de confiança estricta, Javier Gómez. El cas és que el València es trobava en una situació delicadíssima i les factures d'impagaments s'hi acumulaven. Els somnis de grandesa de l'equip directiu del club i, sobretot, dels responsables polítics (aquells que parlaven de tenir el millor estadi del món i de situar València en el mapa) s'havien esvaït. La primera opció per a afrontar la delicada situació econòmica era demanar un nou préstec a Bancaixa, però el Banc d'Espanya, veient que ja devien 270 milions, va vetar l'operació. Fou aleshores quan entrà en escena Eugenio Calabuig: el consell d'ad-

ministració del València CF del dia 3 d'abril anunciava per sorpresa que Fomento Urbano de Castellón (l'empresa propietat de la família Calabuig, a través de la qual forma part d'Aguas de Valencia) concedia un préstec de 50 milions d'euros al club. "L'operació és financerament rendible i totalment garantida pel València CF", va declarar Calabuig poc després de fer-se pública la notícia. El club es revifava gràcies al salvavides de qui tenia a les seues mans l'aixeta de tota l'aigua que es beu a València. "En aquest àmbit, cal pagar molts peatges –explica a EL TEMPS la font anònima esmentada–. Mentre jo vaig estar-hi, per exemple, vaig haver d'accedir a patrocinar al club de Waterpolo de València o el club de bàsquet d'un poble on governava el Partit Socialista. A voltes, si s'apujaven les tarifes en algun poble, et demanaven que col·laborares d'alguna manera en les festes d'aquell municipi." Aquesta persona explica que, si bé mai no va acceptar de donar diners, sí que havia d'accedir a "fer favors a tots els partits. Cap partit va fa res debades: un volia ajuda tècnica per a la campanya; un altre, feina per a algun conegut... Eren ajudes mínimes per al volum de negoci que movem. I mai en diners."

Ones a Tabarka. Les "interferències polítiques", però, mai no foren tan presents com en l'etapa de Zaplana, que sempre va mirar d'instrumentalitzar aquesta empresa privada per a benefici propi. L'ex-ministre, preocupat per crear-se una bona imatge per a pujar graons en l'escala política, no va dubtar a fer pressió sobre Aguas de Valencia per tal de finançar empreses de comunicació que engrandiren la seua figura, ni que això volguera dir pervertir del tot l'essència d'una empresa que, en principi, tenia la funció de subministrar aigua a les cases. Durant l'etapa de Zaplana al capdavant de la Generalitat, Aguas de València fou utilitzada per a ruixar de publicitat les empreses de comunicació que li eren favorables, com ara les de Pedro J. Ramírez i Jesús Sánchez Carrascosa. "Cada volta que posàvem una publicitat a *Levante-EMV*, em deia: 'Què siga l'última volta!' Però, després, quan estàvem sols, afegia: 'Tu digues als de

Aigües brutes a Calp

El nom d'Aguas de València es vincula habitualment a una certa complicitat amb el món de la política. Però a voltes ha estat esguitat directament per la corrupció. N'és un exemple el cas que va ocórrer a Calp. La concessió del subministrament la hi té Aguas de Calpe, una societat mixta amb participació d'Aguas de València, a través d'Egevasa. L'any 2004, la companyia va adjudicar per 4,7 milions d'euros les obres de renovació de la xarxa transversal a Obras Hidráulicas de Levante (OHL), una empresa que fins un mes abans de l'adjudicació es dedicava al repartiment postal. L'adjudicació, segons que va advertir la comissió de preus de la Conselleria de Comerç, havia estat tan unflada que va obligar a fer una revisió per a rebaixar preus. Fins i tot després d'abaixar-los –fins a 3,1 milions–, les institucions consideraren que la quantitat pressupostada sobrepassava d'un milió el valor real de les obres. Les sumes tan desorbitades que es van pagar obligaren a apujar les tarifes vigents. A què es devia, però, aquell sobrecost? Segons que es va saber poc temps després, l'administrador d'OHL a l'ombra era Francisco Artacho, cunyat del regidor d'Aigües, Juan Roselló, que alhora formava part del consell d'administració d'Aguas de Calpe. El cas *Aguas de Calpe* encara és en fase d'instrucció. El director d'Aguas de Valencia, Francisco Zorrilla, hi va figurar com a encausat, si bé més tard el jutge li va retirar la imputació.

Siga com siga, la divulgació pública dels tripijocs va fer perdre l'alcaldia al Partit Popular a les eleccions municipals del 2007, tot i que, més tard, un període de turbulències va dur el regidor del Bloc, Ximo Tur, a aliar-se amb el Partit Popular per a governar la ciutat. A principi d'enguany, Calp, un municipi de 30.000 habitants, era un dels més endeutats del País Valencià. Només el deute amb proveïdors pujava a trenta milions d'euros.

Levante-EMV que l'ordre de publicitat l'he donada jo."

El tripijoc que més rellevància social i mediàtica va tenir fou el de Tabarka. Es tractava d'un grup de comunicació vinculat a persones o grups pròxims al poder polític, i que Zaplana volia convertir en el seu instrument mediàtic, l'any 2001. Tabarka necessitava diners, no únicament per a refinançar-se, sinó també per a fer compres i ampliar el radi d'influència. Per a assolir l'objectiu, Zaplana anà a París a entrevistar-se amb el president de la multinacional Bouygues, que aleshores era màxima accionista d'Aguas. "A la reunió, Zaplana els va insistir que havien d'entrar en l'accionariat de Tabarka. Els ho presentava com si fora un grup grandíssim; la seua posició era ben ridícula", explica una persona que va estar en aquella trobada. Martin Bouygues, el president, va encomanar a TF1 de fer-ne un informe i la conclusió tècnica fou clara: "Els actius que ens han presentat no tenen cap interès econòmic." L'estudi també reconeixia explícitament que

la finalitat última de la petició de Zaplana era, en primer lloc, "constituir i garantir un grup de mitjans de comunicació que siguen útils al poder local"; i, en segon lloc, "salvar els mitjans afectats d'una situació financera molt delicada. Els accionistes són, sovint, empresaris pròxims a l'equip de govern". Bouygues renuncià a participar en l'aventura mediàtica perquè, si bé "són empreses acostumades a aquestes coses, això de Tabarka ja era excessiu", explica la font esmentada. Amb tot, Zaplana no es va estar de fer servir la seua influència per a salvar Tabarka. I va obligar la cúpula d'Aguas de Valencia a constituir un dipòsit al Banc de València per tal que l'entitat financera concedira un crèdit a Tabarka per valor d'1,2 milions d'euros, una quantitat que el grup mediàtic difícilment podia assumir, tenint en compte la seua situació financera. "Aguas simplement va fer de pont", explica aquesta font. "Els qui hi treballàvem hàviem de suportar sovint aquestes pressions", diu.

Violeta Tena